

HØGSKOLEN
I SØR-TRØNDELAG

Vår saksbehandler:

Gunnar Bendheim, tlf. 73 55 90 12

Vår dato:

28. april 2008

Deres dato:

28.01.2008

Vår referanse:

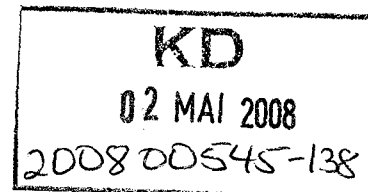
2008/364

Deres referanse:

200800545-/KOE

Det kongelige kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.

0032 OSLO

NOU 2008: 3 Sett under ett – høringsuttalelse

Vi viser til departementets høringsbrev av 28. januar d.å.

Vedlagt oversendes høringsuttalelse fra Høgskolen i Sør-Trøndelag. Uttalelsen ble vedtatt av høgskolestyret i møte 25. april (sak 016/08).

Med hilsen

Trond Michael Andersen
Trond M. Andersen
rektor

Postadresse:

Høgskolen i Sør-Trøndelag
Høgskoleadministrasjonen
N-7004 TRONDHEIM

stjernp.doc

Kontoradresse:

E. C. Dahls gt. 2
Trondheim

E-postadresse:

forn.ettern@hist.no
postmottak@hist.no

Telefon:

73 55 90 00

Telefaks:

73 55 90 51

\\ans-fil-k-1\home-k8\gsben\system\skrivebord\oversendingsbrev

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG
28.04.08

HØRINGSUTTALELSE – STYREBEHANDLINGEN 25.04.08

NOU 2008:3 SETT UNDER ETT. Ny struktur for høyere utdanning. HØRING

Høgskolen i Sør-Trøndelag har konsentrert sin høringsuttalelse om temaene institusjonsstruktur (kap.6), Finansieringssystemet for universiteter og høyskoler (kap.10), Styrking av profesjonsutdanningene i høyskolene (kap.14), og Universitetenes og høyskolenes regionale betydning (kap.16).

HiST deler mange av utvalgets vurderinger og anbefalinger, men på enkelte og vesentlige punkter vil vi reservere oss.

Sammendrag

Utviklingstrekk og utfordringer i norsk høyere utdanning (kap.5):

- *Vi deler utvalgets diagnose og beskrivelsen av sektorens utfordringer. Perspektivet livslang læring bør tydeliggjøres i stortingsmeldingen.*
- *Vi støtter i hovedsak utvalgets påpekning av at det er behov for sterkere nasjonal koordinering. Men samtidig må ikke den institusjonelle autonomien som er oppnådd de senere årene svekkes. Autonomi er et avgjørende virkemiddel for at institusjonene skal kunne videreutvikle sin virksomhet både kvalitativt og i takt med behovene i samfunnet.*

Institusjonsstruktur (kap.6):

- *HiST ønsker å utvikle høyskolens profesjonsprofil videre som selvstendig institusjon, i tett samvirke med fagmiljøer ved andre læresteder.*
- *HiST avviser utvalgsflertallets forslag om en omfattende fusjonering av institusjonene til 8-10 landsdelsuniversiteter. Utvalgets begrunnelser er selektive og unyanserte. Det har i liten grad vurdert risiki og potensielle negative følger av fusjonsforslaget. De forslåtte landsdelsuniversiteter vil ha innebygget store faglige, kulturelle og organisatoriske spenninger.*
- *Ufordringene som skissert i utredningens kap.5.4 bør møtes gjennom et allsidig spekter av virkemidler. Disse alternative virkemidlene er vesentlig mindre risikofylte og vesentlig mer kostnadseffektive enn den fusjonsresepten utvalget foreskriver. HiST mener at disse verktøyene kan føre til mer konsentrerte fagmiljøer, bedre profilering og arbeidsdeling, og på sikt sannsynligvis også færre institusjoner:*
 - ✓ *Nettverksbygging, samarbeid og samvirke mellom institusjoner*
 - ✓ *justert finansierings/-tildelingssystem, med godt innrettede samarbeidsinsitament og strategimidler*
 - ✓ *senket terskel for universitetsakkreditering, jfr. utvalgets kap.8*
 - ✓ *politiske føringer i form av langsiktige avtaler mellom sentrale myndigheter og institusjon, med fokus på institusjonell arbeidsdeling og profilering.*

Styring og ledelse i universitets- og høyskolesektoren (kap.7):

- *Rektor bør være enhetlig leder. HiST støtter utvalgets forslag om at institusjonene selv avgjør om rektor skal velges eller tilsettes. Rektor bør være styrets sekretær, og ikke medlem av styret.*

- *De eksterne styrerepresentantene bør utpekes av departementet etter forslag fra institusjonsstyret. Styreleder bør være blant de eksterne medlemmene, og utpekes av departementet. Ingen av gruppene bør ha flertall alene. Fylkene bør ikke kobles inn i styringen av institusjonene.*

Kriterier for universitetsakkreditering (kap.8):

- *HiST støtter utvalgets forslag om at nye krav til universitetsakkreditering skal være minst én doktorgrad med stabil forskerutdanning og minst 5000 studenter.*
- *HiST støtter utvalgets forslag om å likestille de høyere utdanningsinstitusjonene når det gjelder akkreditering av nye masterstudier, slik at de institusjonsakkrediterte høyskolene får de samme fullmaktene som universitetene har på dette området.*

En styrket forskerutdanning (kap.9):

- *Vi støtter utvalgets forslag om styrking av forskerutdanningen.*

Finansieringssystemet for universiteter og høyskoler (kap.10):

- *HiST støtter utvalgets forslag og synspunkter knyttet til finansieringssystemet for universiteter og høyskoler. I tillegg til utvalgets tilrådinger mener vi det er nødvendig at følgende justeringer foretas i forbindelse med en gjennomgang av finansieringsmodellen:*
 - ✓ *Utsiktede skjevheter må rettes opp.*
 - ✓ *Kvalitetsaspektet og kostnadsendringer må inn i beregningsgrunnlaget*
 - ✓ *Høyskolene likestilles med universitetene mht. FoU-bevilgninger*

Små studiesteder, Dimensjonering, arbeidsdeling og ansvar for små og utsatte fag, og Universitet på internasjonalt nivå (kap.11 – 13):

- *HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.*

Styrking av profesjonsutdanningene i høyskolene (kap.14):

- *Vi støtter*
 - ✓ *utvalgets beskrivelse og analyse av profesjonsutdanningene, og konklusjonen om at det er behov for sterkere forskningstilknytning og en større konsentrasjon mot profesjonsforskning innen profesjonsutdanningene*
 - ✓ *forslaget om å styrke den formelle kompetansen av personalet i form av et program med et omfang på 50 -100 millioner årlig i fem år*
 - ✓ *synspunktet om at det er nødvendig å styrke kompetansen i lærerutdanningene, blant annet gjennom en mer målrettet bruk av ressursene*
- *HiST støtter ikke utvalgets forslag om å avskaffe de nasjonale rammeplanene innen helse- og sosialfag. Rammeplanene er med på å sikre en viss likhet i kvalitet på utdanningene innen helse- og sosialfag. En avskaffelse av rammeplaner kan føre til at økonomiske hensyn overstyrer faglige hensyn med tanke på undervisningstilbudet. Dersom ordningen med rammeplaner innen disse fagene likevel termineres, må det sikres tilfredsstillende løsninger for å ivareta autorisasjonsordningene, og ordninger som sikrer et tilstrekkelig antall praksisplasser innen helse- og sosialfagene.*
- *Vi ber om at den bekymringsfulle rekrutteringssituasjonen av faglig personale i ingeniørutdanningene blir vurdert nærmere i den varslede rekrutteringsmeldingen, eventuelt i stortingsmeldingen som følger etter NOU2008:3.*

Sentre for fremragende undervisning (kap.15):

- *HiST støtter utvalgets ønske om at det må legges mer vekt på styrking av undervisningskvalitet og utvikling av gode læringsmiljø.*
- *HiST mener imidlertid at det kreves mer detaljerte utredninger enn det utvalget har presentert før en kan ta stilling til om sentra for fremragende undervisning er et egnet virkemiddel for å oppnå målet.*
- *HiST mener en skal være forsiktig med å tildele NOKUT nye roller. Dette gjelder både i forhold til slike sentra og mer generelt. Det kan være uheldig om NOKUT oppfattes å sitte i dobbeltroller i forhold til studiekvalitet. På sikt er sektoren best tjent med at NOKUT har en rendyrket rolle som kvalitetssikringsorgan.*

Universitetenes og høyskolenes regionale betydning (kap.16):

- *HiST støtter i hovedsak utvalgets vurderinger og forslag knyttet til regional samhandling.*

Internasjonalisering av høyere utdanning, Etniske minoriteters deltakelse i høyere utdanning, Situasjonen for funksjonshemmede i høyere utdanning, Likestilling, En mer kunnskapsbasert forsknings- og utdanningspolitikk (kap.17-21):

- *HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.*

Kap. 5 Utviklingstrekk og utfordringer i norsk høyere utdanning

Sektorens utfordringer

HiST deler utvalgets beskrivelse og vurderinger når det gjelder sektorens utfordringer mtp. fragmentering av forskerutdanning, svak arbeidsdeling, behov for konsentrert satsing på forskning, varierende kvalitet på de korte profesjonsutdanningene, lite utadrettede institusjoner mv. (kap.5.4).

Vi mener likevel at utvalget i noe for stor grad har konsentrert seg om førstegangsstudenten. Utvalgets beskrivelse bør i stortingsmeldingen suppleres med behovene til en studentpopulasjon som går utover 20-25 års alder. Perspektivet livslang læring bør bli bedre synliggjort, sammen med de mindre høyskolenes funksjon og innsats for å bidra til å dekke behov for arbeidskraft innen regionenes sentrale profesjoner.

Nasjonal styring og institusjonenes autonomi

I spennet mellom institusjonell autonomi (Mjøsutvalget/Kvalitetsreformen) og statlig styring (Hernes/Norgesnett) mener utvalget det er behov for sterkere nasjonal koordinering. Vi deler synet på at sterkere koordinering kan være ønskelig på noen områder.

Men samtidig må ikke den institusjonelle autonomien som er oppnådd de senere årene svekkes. Autonomi er et avgjørende virkemiddel for at institusjonene skal kunne videreutvikle sin virksomhet både kvalitativt og i takt med behovene i samfunnet. I dag ser vi de mest uheldige utslagene av autonomien der hvor etablering av nye gradsutdanninger primært synes å være begrunnet i konkurranse mot andre institusjoner om å tiltrekke seg studenter, og mindre i reelt dokumentert underdekning av kompetanse i arbeidsmarkedet. Det er ønskelig å finne aksept for at enkelte utdanning bare bør finnes på et avgrenset antall institusjoner. Dette kan begrunnes i tilgang på fagkompetanse, reelle behov i arbeidsmarkedet og utdanningens kostnadsstruktur.

Vi støtter tanken om at langsiktige avtaler mellom institusjonene og departementet kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å fremme institusjonell arbeidsdeling og profilering. Ideelt mener vi at avtalene burde knyttes sammen med en mer rullerende, og dermed langsiktig, budsjetteringsordning. Men dette vil ikke være noen forutsetning for at avtalene skal kunne fungere. Sammen med andre virkemidler som endrete krav til å oppnå universitetsstatus, og et justert finansieringssystem som støtter opp om langsiktighet og strategisk prioritering, mener vi det vil ligge vel til rette for en noe sterkere politisk styring av sektoren.

Oppsummert:

- ***Vi deler utvalgets diagnose og beskrivelsen av sektorens utfordringer. Perspektivet livslang læring bør tydeliggjøres i stortingsmeldingen.***
- ***Vi støtter i hovedsak utvalgets påpekning av at det er behov for sterkere nasjonal koordinering. Men samtidig må ikke den institusjonelle autonomien som er oppnådd de senere årene svekkes. Autonomi er et avgjørende virkemiddel for at institusjonene skal kunne videreutvikle sin virksomhet både kvalitativt og i takt med behovene i samfunnet.***

Kap. 6 Institusjonsstruktur

Utvalgsflertallet forslår at institusjonene skal slås sammen til 8-10 flercampusuniversiteter. Forslaget inkluderer alle statlige læresteder unntatt UiO. Innen 1. januar 2010 må institusjonenes sonderinger være ferdige og deres preferanser oversendt departementet. Fusjonene skal iverksettes snarest mulig. Siktemålet er at de nye institusjonene skal ha ulike profiler når det gjelder utdanning og forskning og nasjonal, internasjonal og regional innretning. Utvalget foreslår at Midt-Norges høyskoler fra Sunnmøre til Nord-Trøndelag innlemmes i NTNU.

HiST avviser utvalgsflertallets forslag om en omfattende fusjonering av institusjonene til 8-10 landsdelsuniversiteter. Utvalgets begrunnelser er selektive og unyanserte. Det har i liten grad vurdert potensielle negative følger av fusjonsforslaget. Utredningen er derfor mangelfull i sine avveininger på dette sentrale tema.

Kostnader og erfaringer med fusjoner og store strukturendringer

Fusjoner i høyere utdanning koster. Internasjonale erfaringer med tvungne fusjoner viser at disse er vesentlig mer kompliserte enn frivillige tilnærminger. En tvunget, gjennomgripende omkastning av dagens institusjonsstruktur over et stramt tidsspenn slik utvalget foreslår, er et risikofylt forslag. I sin analyse (rapport 1/2008) vurderer SSØ flercampusmodellens risiki og usikkerhetsfaktorer som kritiske (størrelsen på investeringskostnadene, sterk reformmotstand) og som høye (toppmiljøene svekkes, kompetanseflukt). Utvalget legger ikke merkbar vekt på disse risikovurderingene.

Utvalget inkluderer i liten grad de blandede erfaringene med 1990-tallets høyskolereform i utredningen. De tilsvarende vekslende resultatene av sykehusreformen blir heller ikke berørt. Tiltak for å effektivisere driften ved å legge ned regionale sykehusenheter har som kjent vært vanskelige å gjennomføre, fordi sakene er blitt politisert. Tilsvarende må en kunne formode at et institusjonsstyre for et fusjonert landsdelsuniversitet neppe skal kunne utøve større beslutningskraft enn et regionalt helseforetak, dersom et forslag om nedlegging av et fagmiljø eller studiested ble politisert gjennom aktivisering av breie lokale interesser.

Tvang er ikke et selvstendig suksesskriterium

HiST bestrider grunntonen i utredningens strukturdiskusjon om at frivillighet gir få resultater, mens tvang er et selvstendig suksesskriterium. Det peker i liten grad på frivillige prosesser som er i gang med sikte på nærmere samarbeid og samvirke. Tromsøs fusjonssøknad er resultatet av 10 års gjennomgripende, frivillige prosesser.

Lærestedene fra Sunnmøre til Nord-Trøndelag danner det frivillige Midt-Norsk nettverk. MNN arbeider nå med en helhetlig gjennomgang av lærerutdanningene i regionen, med tanke på felles grep om profesjonsforskning, kompetanseutvikling og utdanningsmessig arbeidsdeling. Tilsvarende arbeid skal MNN starte opp med innen helse- og sosialfagene. I sitt møte 1. – 2. april d.å. drøftet MNN Stjernøutvalgets innstilling. Det var her enighet om at Stjernøs forslag til strukturelle løsninger ikke er svaret på utfordringene som beskrives i utvalgets analysedel.

HiST har et utbredt samarbeid med andre læresteder og kompetansemiljøer. NTNU er en viktig samarbeidspartner. Det eksisterende samarbeidet mellom HiST og NTNU baseres fortrinnsvis på teigdeling innen undervisning. Institusjonene samarbeider nært i på en del

områder innen fagtilbud og utveksling av emner. På enkelte felt er det stigende samarbeid innen FoU-virksomhet. Blant annet er et par forskningssentra under utvikling. Erfaringen fra dette samarbeidet er at institusjonelle grenser ikke stenger for samrøre når de faglige forutsetningene og interessene er gjensidige.

Betydelig indre spenninger tvungne, fusjonerte landsdelsuniversiteter

Utvalgets forslåtte landsdelsuniversiteter vil ha innebygget store faglige, kulturelle og organisatoriske spenninger. Fusjoneringen til NTNU i 1996 hadde eksempelvis betydelige kostnader i form av intern energi og ledelsesoppmerksomhet, selv om den opprinnelige selvstendige enhetene var forskningstunge institusjoner med geografisk nærhet. De forslåtte fusjonene vil inkludere enheter med en vesentlig større faglig og kulturell spennvidde, spredt over store fysiske avstander.

Et første bud i all fusjonsforskning er at vellykkede prosesser kjennetegnes ved at aktørene har omforent visjon og samme mål for en framtidig sammenslåing. Norske breddeuniversiteter og dagens profesjonshøgskoler har ulike ståsteder, og inngangspunktene vil være forskjellige:

Sett fra et breddeuniversitet:

- Institusjonen har som mål å være internasjonalt i front, og vil prioritere sine ressurser i hht. dette målet.
- Sammenslåing med flere høyskoler vil representere en trussel mht. ressursmessig uttynning mellom tilsatte innen den fusjonerte institusjonen.
- Å bli pålagt funksjonen som lokomotiv for en omfattende sammenslåingsprosess med geografisk spredte læresteder kan bli en tung bær å trekkes med i årene framover.

Sett fra en profesjonshøgskole:

- Universitetet vil i en sammenslåingsprosess være den tyngste aktøren i forhandlingene, og derfor en reell trussel mot de faglige interessene høyskolen har forvaltet på vegne av samfunnet.
- Universitetet vil ha en helt annen forskningsmessig startkapital enn det høyskolene har. Bevisstheten om at universitetet vil prioritere ressurser til de beste fagmiljøene, vil være en betydelig trussel for høyskolenes fagmiljøer. At universitetets interne budsjettfordelingsmodell kan forsure en finansiell uttynning av høyskolenes virksomhetsområder, må ansees som sannsynlig risiko.
- Universitetenes tradisjonelle fakultetsorganisering i hovedsak etter vitenskapsfag vil i utgangspunktet være en trussel om marginalisering av høyskolenes profesjonsutdanninger.

Dette er diametralt ulike innganger til en eventuell pålagt sammenslåingsprosess.

Fusjonsforskningen forteller oss at et slikt utgangspunkt lett avleirer dype indre spenninger, som kan legge beslag på energi og oppmerksomhet i år framover. Det er en situasjon verken utdanning, forskning, arbeidsliv eller profesjoner har behov for de nærmeste årene. Vi har derimot behov for å utvikle institusjonenes særpreg, profiler og samarbeid i god balanse mellom utdanning og FoU i kjølvannet av Kvalitetsreformen.

Ut fra gitte vilkår (frivillighet, godt tidsspenn, felles visjoner, komplementaritet) vil kanskje en flercampusmodell kunne fungere. Men den modellen utvalget konkret foreslår synes lite egnet til å gi oss profilerte institusjoner, slik utvalgets mål er. Et framtidig nytt "NTNU" vil knapt få en sterkere forsknings- og fagprofil ved å få innlemmet 4 statlige høyskoler lokalisert på 50-60 mils aksen mellom Volda og Namsos. Derimot kan utdannings- og fagprofilen til disse høyskolenes profesjonsutdanninger bli marginalisert gjennom den fakultære organisasjonsbasen som NTNU i hovedsak er tuftet på. Vi har ingen erfaringer som tilsier at et breddeuniversitet med internasjonale ambisjoner vil legge til rette for distinkte organisatoriske løsninger for de tunge og omfattende profesjonsutdanningene høyskolene forvalter på vegne av det norske samfunn.

HiST vil utvikle sin profesjonsprofil videre som selvstendig institusjon

Vi mener at HiST kan ivareta sitt samfunnsoppdrag best som profesjonutdanner ved å utvikle denne profilen videre som selvstendig institusjon, i tett samvirke med fagmiljøer ved andre læresteder.

For tida er HiST landets nest største statlige høyskole, med en solid base etterspurte profesjonsutdanninger, med tyngrepunkt innen områdene teknologi, helse- og sosialfag, lærerutdanning og økonomi. Søkningen er gjennomgående meget god. Studiepoeng - og kandidatproduksjonen er høy. HiST dokumenterer undervisningsintensitet, tett studentoppfølging, høy gjennomføringsgrad og god studenttilfredshet. HiST har nære forbindelser til praksisfelt, til profesjoner, yrker og bransjer.

Vi har sterk posisjon som EVU-tilbyder, og vi samarbeider med mange læresteder og kompetansemiljøer.

Våre tilsatte bidrar til kunnskapsutvikling og forskning innen en rekke fagfelt. Høyskolen har likevel et forbedringspotensiale når det gjelder å utvikle alle våre fagmiljøer til å bli pregnante bidragsyttere innen profesjonsforskning og profesjonsutvikling.

Vi skal ta ansvar for regional utvikling, samtidig som vi skal utdanne kandidater for hele landet på et internasjonalt høyt nivå. Høyskolens samhandling med praksisfeltet innenfor utdanning og forskning er god og tiltakende. Potensialet er stort i å utvikle dette spesielt i forhold til næringsliv, innovasjon og nyskaping.

Konklusjon: alternative virkemidler er bedre og mindre risikofylte

Ufordringene som skissert i utredningens kap.5.4 bør møtes gjennom et allsidig spekter av virkemidler, som på sikt kan føre til færre og mer robuste institusjoner. I første rekke handler det om 4 virkemidler:

- Nettverksbygging, samarbeid og samvirke mellom institusjoner
- justert finansierings/-tildelingssystem, med godt innrettede samarbeidsinsatser og strategimidler
- senket terskel for universitetsakkreditering, jfr. utvalgets kap.8
- politiske føringer i form av langsiktige avtaler mellom sentrale myndigheter og institusjon, med fokus på institusjonell arbeidsdeling og profilering.

Disse alternative virkemidlene er vesentlig mindre risikofylte og vesentlig mer kostnadseffektive enn den fusjonsresepten utvalget foreskriver. Og vi mener at disse verktøyene kan utvikle mer konsentrerte fagmiljøer, bedre profilering og arbeidsdeling, og på sikt sannsynligvis også færre institusjoner.

Institusjonsstørrelse og kritiske minstemål for faglig virksomhet er viktig. Men utvalget argumenterer ikke balansert for sine sammenslåingsforslag. Størrelse, tvang og et spektakulært stramt tidsperspektiv blir dogmer som stenger for innsikt og nyansert forståelse av verdien av en allsidig UH-sektor.

Oppsummert:

- **HiST ønsker å utvikle høyskolens profesjonsprofil videre som selvstendig institusjon, i tett samvirke med fagmiljøer ved andre læresteder.**
- **HiST avviser utvalgsflertallets forslag om en omfattende fusjonering av institusjonene til 8-10 landsdelsuniversiteter. Utvalgets begrunnelser er selektive og unyanserte. Det har i liten grad vurdert risiki og potensielle negative følger av fusjonsforslaget. De forslåtte landsdelsuniversiteter vil ha innebygget store faglige, kulturelle og organisatoriske spenninger.**
- **Ufordringene som skissert i utredningens kap.5.4 bør møtes gjennom et allsidig spekter av virkemidler. Disse alternative virkemidlene er vesentlig mindre risikofylte**

og vesentlig mer kostnadseffektive enn den fusjonsresepten utvalget foreskriver. HiST mener at disse verktøyene kan føre til mer konsentrerte fagmiljøer, bedre profilering og arbeidsdeling, og på sikt sannsynligvis også færre institusjoner:

- ✓ **Nettverksbygging, samarbeid og samvirke mellom institusjoner**
- ✓ **justert finansierings/-tildelingssystem, med godt innrettede samarbeidsinsitament og strategimidler**
- ✓ **senket terskel for universitetsakkreditering, jfr. utvalgets kap.8**
- ✓ **politiske føringer i form av langsiktige avtaler mellom sentrale myndigheter og institusjon, med fokus på institusjonell arbeidsdeling og profilering.**

Kap. 7 Styling og ledelse i universitets – og høyskolesektoren

Vi støtter utvalgets forslag om lovfesting av enhetlig ledelse. Valg og tilsetning bør være likestilte rekrutteringsmåter for rektor. Institusjonene bør selv avgjøre rekrutteringsmåten.

Rektor bør ikke være medlem av styret, fordi den slik ordning kommer i konflikt med styrets rolle som kontrollorgan. At styrets sekretær også er medlem av styret gjør grensesnittet mellom styling og ledelse uklart. Ingen gruppering i institusjonsstyret bør ha flertall. De eksterne medlemmene bør utpekes av departementet etter forslag fra styret. Fylkene bør ikke kobles inn i stylingen av institusjonene.

Oppsummert:

- **Rektor bør være enhetlig leder. HiST støtter utvalgets forslag om at institusjonene selv avgjør om rektor skal velges eller tilsettes. Rektor bør være styrets sekretær, og ikke medlem av styret.**
- **Rektor bør være styrets sekretær, og ikke medlem av styret.**
- **De eksterne styrerepresentantene bør utpekes av departementet etter forslag fra institusjonsstyret. Styreleder bør være blant de eksterne medlemmene, og utpekes av departementet. Ingen av gruppene bør ha flertall alene. Fylkene bør ikke kobles inn i stylingen av institusjonene.**

Kap. 8 Kriterier for universitetsakkreditering

Endrede krav til universitetsakkreditering (kap.8.4.3)

HiST støtter utvalgets forslag om at nye krav til universitetsakkreditering skal være minst én doktorgrad med stabil forskerutdanning og minst 5000 studenter. Vi er enige i argumentasjonen om at dagens akkrediteringskrav (minst 4 doktorgrader) er en sterk drivkraft til utvikling av mange små fagmiljøer og doktorgradsdannelser. Dette er uheldig. Dagens akkrediteringskrav representerer dessuten en særnorsk definisjon av begrepet universitet. Utvalgets forslag er på linje med hvordan begrepet brukes i mange andre land.

Faglige fullmakter (kap.8.4.4)

HiST støtter utvalgets forslag om å likestille de høyere utdanningsinstitusjonene når det gjelder akkreditering av nye masterstudier, slik at de institusjonsakkrediterte høyskolene får de samme fullmaktene som universitetene har på dette området. Samtidig kan det gi uheldige effekter at mange institusjoner, offentlige og private, med små fagmiljøer får utvidete fullmakter på området. Det kan være grunn til å stilles spørsmål ved om det bør implementeres noen form for terskelverdi for en slik fullmakt, for eksempel i form av antall studenter eller antall faglig tilsatte.

Med dette forslaget trenger ikke høyskolene å gå inn i en langvarig søknadsprosess i forhold til NOKUT, når de formelle faglige kravene etter forskriften er ivarettatt. Dessuten slipper høyskolene å måtte søke NOKUT som endringer av allerede godkjent masterstudium ved

framtidige revisjoner. Terskelen for å måtte søke om endringer, er fra NOKUTs side satt meget lavt.

I dag har ikke høyskolene en slik fullmakt, med mindre høyskolen har doktorgradsakkreditering innen det aktuelle fagområdet. Dette har vært konkurransehemmende for høyskolene vis a vis universitetene, blant annet når det gjelder muligheten til å inngå samarbeid med andre læresteder om fellesgrader/fellesprogram.

Oppsummert:

- ***HiST støtter utvalgets forslag om at nye krav til universitetsakkreditering skal være minst én doktorgrad med stabil forskerutdanning og minst 5000 studenter.***
- ***HiST støtter utvalgets forslag om å likestille de høyere utdanningsinstitusjonene når det gjelder akkreditering av nye masterstudier, slik at de institusjonsakkrediterte høyskolene får de samme fullmaktene som universitetene har på dette området.***

Kap. 9 En styrket forskerutdanning

HiST støtter utvalgets forslag om oppretting av forskerskoler som virkemiddel for å styrke forskerutdanningen. Vi vil spesielt peke på behovet for å opprette forskerskoler tematisk knyttet til profesjonsområder som lærerutdanning og helse – og sosialfag. Vi viser i denne sammenheng også til det arbeidet som er initiert av Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning for å etablere forskerskole i bedriftsøkonomi.

Oppsummert:

- ***Vi støtter utvalgets forslag om styrking av forskerutdanningen.***

Kap. 10 Finansieringssystemet for universiteter og høyskoler

Utfyllende kommentarer til utvalgets forslag

HiST støtter utvalgets vurderinger og tilrådinger. Vi vil likevel komme med følgende utfyllende innspill:

- Utsiktede skjevheter må rettes opp
- Kvalitetsaspektet og kostnadsendringer må inn i beregningsgrunnlaget
- Høyskolene likestilles med universitetene mht. FoU-bevilgninger

Utsiktede skjevheter må rettes opp

Basisbevilgningen for høyskolene utgjør om lag 60% og bygger på rammen til institusjonene i 2002. Det er påvist feilkilder i beregningsgrunnlaget. Utsiktede skjevfordelinger har oppstått i perioden etterpå, og disse må rettes opp. Forståelige og kontrollerbare kostnadsberegninger av innsatsfaktorer og/eller kostnadsbærere må ligge til grunn for beregning av grunnbevilgning.

Kvalitetsaspektet og kostnadsendringer må inn i beregningsgrunnlaget

Beregningen av undervisningsbevilgningen (studiepoengproduksjon, utveksling av studenter) er forståelig. Men bruk av disse parametrene kan gi utsiktede effekter ved at det blir et mål i seg selv å ha mange studenter som produserer mange studiepoeng. Kvalitetsaspektet og endring i kostnadsbildet bør også inn i beregningsgrunnlaget. Et annet moment er at handlingsrommet for den enkelte institusjon bør sikres. Det bør være opp til den enkelte institusjon å fastsette forholdstall mellom antall studenter og faglige årsverk for å sikre god ressursutnyttelse.

Høyskolene likestilles med universitetene mht. FoU-bevilgninger

Høyskolene bør få det samme beregningsgrunnlaget som universitetene når det gjelder FoU. Den strategiske bevilgningen, bevilgninger til stipendiater og vitenskapelig utstyr bør for høyskolene opp på universitetsnivå. Hvis vi oppnår bedre bevilgninger til den strategiske delen, kan vi anta at høyskolene også kan konkurrere om de resultatbaserte komponentene.

Høgskolesektoren vil ikke være tjent med at det innføres nye og uprøvde indikatorer for tildeling av den resultatbasert FoU komponenten. Ulike typer formidling vil kunne skape en rekke gråsoner og mye merarbeid i form av rapportering og registrering. Høgskolene vil være tjent med å benytte et transparent og anerkjent beregningsgrunnlag også for FoU-tildeling.

Nærmere om utvalgets anbefalinger

HiST mener det er positivt at en framtidig finansieringsmodell styrker det framtidsrettede strategiske elementet, samtidig som insentivene knyttet til oppnådde resultater opprettholdes.

- *Dagens historisk baserte basiskomponent dekomponeres med synlige kostnadsbærere så langt det er mulig.*

En gjennomgang av finansieringsmodellen er nødvendig, fordi 60 prosent av dagens tildeling til høgskolesektoren ikke kan relateres til kjente kostnadsdrivere. Det må utvikles en transparent basis som forstås av både institusjonene og bevilgende myndighet. De foreslåtte kostnadsdriverne (antall studenter, antall ansatte) må vurderes nærmere.

Kunnskapsdepartementet varsler at det vil sette i gang en evaluering av finansieringssystemet i løpet av 2009. HiST støtter utvalgets forslag om at basisbevilgningen må bli transparent og forståelig både for institusjonene og for myndighetene selv, ikke bare så langt det er mulig, men fullt og helt. Utvalgets forslag om at det skal være et tydeligere skille, også i basis, mellom utdanning og forskning, må være åpent inntil finansieringssystemet er evaluert. Dette begrunnes i at man også kan se for seg en modell der det settes en forutsetning om at all undervisning skal være forskningsbasert, og at man i kostnadsdriveren "studieplass" har et påslag for å dekke forskningsdelen av dette.

- *Den strategiske forskningskomponenten videreføres på omtrent samme nivå som i dag, men brukes reelt strategisk.*

Ideen om dette støttes, men nivå for og bruk av den strategiske forskningskomponenten må vurderes nærmere. Dette må ses i sammenheng med hvilken rolle de statlige høgskolene skal ha i forhold til forskningsaktivitet. Slik modellen er presentert i utredningens pkt. 10.3.4.1, kan det synes som om den strategiske forskningskomponenten vil komme sterke forskningsmiljø til gode, noe som vil kunne gå ut over FoU-miljø under utvikling.

- *Det innføres en strategisk undervisningsbevilgning i finansieringssystemet med omtrent samme bevilgning som den strategiske forskningsbevilgningen. Basisbevilgningen og de resultatbaserte bevilgningene reduseres tilsvarende. Det forutsettes at strategiske bevilgninger ikke skal være nøytrale i forhold til geografi eller fordeling mellom institusjonene, men vil kunne variere mellom institusjonene over tid. Effekten av bevilgninger bør være gjenstand for evalueringer.*

Dette er formål som det er vel verd å arbeide videre med i en ny finansieringsmodell. Utfordringen er å håndtere utlysning av midler, søknadshåndtering, tildeling og rapportering uten at det krever et stort byråkrati. Erfaringsmessig kan det også by på store utfordringer å opprettholde gjennomsiktigheten i basis når tildeling til formål gitt under a) "Kuvøsefunksjon" overføres til ordinær drift (basis og resultatbasert tildeling).

Det er også viktig å påpeke at enkelte utdanninger må kunne opprettholdes selv om søkningen er lav og dermed også studenttallet. Dette gjelder i hovedsak utdanninger som oppfyller viktige samfunnsbehov, og som dermed bør være et nasjonalt ansvar med spesielle ordninger i forhold til finansiering.

- *Det innføres et system med avtaler mellom institusjonene og Kunnskapsdepartementet for å styrke langsiktigheten i virksomheten. Avtalene kan ha et tidsperspektiv på 3-4 år. De vil ikke være juridisk forpliktende, men være et uttrykk for gjensidige forventninger og kunne få konsekvenser for senere budsjettildelinger.*

Det er sterkt ønskelig at det inngås langsiktige avtaler mellom eier og den enkelte institusjon. Sektoren arbeider i et langsiktig perspektiv med små muligheter for raske tilpasninger sammenlignet med privat næringsliv. Langsiktige avtaler bør for øvrig kunne innføres uavhengig av en ny finansieringsmodell. Slike avtaler sikrer forutsigbarhet og er en premiss for økt politisk styring av sektoren. Mål- og resultatstyringssystemet må utvikles videre, og det må sikres en tydelig rollefordeling mellom eier og den enkelte institusjon. Det betyr at de overordnede politiske mål må være tydelige, kjente og stabile over tid, mens handlingsrommet den enkelte institusjon har for å sikre måloppnåelsen må være klart definert. Grad av politisk styring og oppbygging av finansieringsmodellen må imidlertid vurderes nærmere i lys av framtidig institusjonsstruktur.

- *Bruk av evalueringer som del av grunnlaget for tildeling av forskningsbevilgninger bør vurderes på sikt.*

Dette avhenger av om forskningsbevilgningene knyttes opp til overordnede forskningspolitiske føringer. Dersom de knyttes til særskilte satsinger som grunnlag for tildeling av midler, er det selvsagt at disse bør evalueres på vanlig måte etter en viss tid. Dersom den forskningsstrategiske bevilgningen knyttes til forskerskoler og antall doktorgradskandidater, avlagte doktorgrader, publikasjonspoeng og evne til å skaffe eksterne forskningsmidler, er det disse indikatorene som kan legges til grunn og måloppnåelsen vurderes ut i fra fastsatte resultatmål ved tildeling av midlene.

Oppsummert:

- ***HiST støtter utvalgets forslag og synspunkter knyttet til finansieringssystemet for universiteter og høyskoler. I tillegg til utvalgets tilrådinger mener vi det er nødvendig at følgende justeringer foretas i forbindelse med en gjennomgang av finansieringsmodellen:***
 - *Utilsiktete skjevheter må rettes opp*
 - *Kvalitetsaspektet og kostnadsendringer må inn i beregningsgrunnlaget*
 - *Høyskolene likestilles med universitetene mht. FoU-bevilgninger*

Kap. 11 Små studiesteder

HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.

Kap. 12 Dimensjonering, arbeidsdeling og ansvar for små og utsatte fag

HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.

Kap. 13 Universitet på internasjonalt nivå

HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.

Kap. 14 Styrking av profesjonsutdanningene i høyskolene

Beskrivelsen støttes

Vi støtter utvalgets beskrivelse av de store profesjonsutdanningene (kap.14.2). Det har foregått et betydelig kompetanseløft senere år i disse profesjonsutdanningene på høyskolene og ved de nye universitetene. Men det er behov for sterkere forskningstilknytning og en større konsentrasjon mot profesjonsforskning. FoU-virksomheten og dokumentasjonen av denne er for lav, og den produserer ikke nok kunnskap om yrkesutfordringene og yrkesfeltene som utdanningene skal kvalifisere for. HiST støtter mot denne bakgrunn utvalgets forslag om et kompetansehevingsprogram for personalet i disse utdanningene i et omfang på 50 – 100 millioner kroner per år i 5 år.

Rammeplaner

Utvalget er kritisk til rammeplaner fordi 1) disse kan være i strid med akademisk frihet og institusjonell autonomi; 2) fordi regulering av innholdet i et studium ikke er en kvalitetsgaranti, og det er høyst forskjellig hvordan institusjonene følger opp rammeplanene i sine fagplaner; 3) fordi en nødvendig koordinering av utdanninger kan skje uten en nasjonal regulering i form av rammeplaner; 4) fordi faglige standarder og minstekrav bør gjøres av yrkesfeltet selv der dette er nødvendig; 5) fordi kvalitet oppnås best gjennom utøvelse av faglig skjønn, kombinert med god faglig ledelse; 6) Det er lite logisk at de korte profesjonsutdanningene skal reguleres av rammeplaner, mens universitetenes profesjonsutdanninger aldri har vært styrt av et nasjonalt rammeverk (medisin, odontologi, psykologi).

Utvalget peker på at faglig koordinering i stedet bør skje i de nasjonale rådsorganene innen Universitets- og høyskolerådet.

Fagmiljøene med HiST har ulike erfaringer med de nasjonale rammeplanene. Et hovedtrekk er at ved utdanninger som har autorisasjonskrav for yrkesutøvelse og/eller et stort innslag av praksis, er en mer fornøyd med hvordan rammeplanstyringen fungerer enn ved andre utdanninger. Vi vil peke på at det finnes flere tungtveiende argumenter for fortsatt bruk av rammeplaner innen helse- og sosialfagene:

1. **Autorisasjon:** Rammeplanene kan være viktige verktøy i forbindelse med autorisasjon innen helse- og sosialfagutdanningene.
2. **Praksisadministrasjon:** Rammeplanenes fastsetting av volum og innhold på praksisundervisningene er ett av de viktigste virkemidlene høyskolene har for å sikre tilgang på tilstrekkelig antall praksisplasser. Et fravær av dette styringselementet vil kunne føre til et press i retning av redusert praksis.

Dersom nasjonale rammeplaner fjernes som styringsinstrument innen helse- og sosialfagutdanningene, er det nødvendig å ivareta autorisasjonsordningen innen helse- og sosialfagene på en annen måte. Autorisasjonen er et viktig redskap for å sikre at alle yrkesutøverne i helse- og sosialsektoren har nødvendig kompetanse både når det gjelder kunnskap, ferdigheter og holdninger.

Det må også opprettes insentiver som gjør det attraktivt for helse- og sosialsektoren å motta studenter i praksis. I dag er det de nasjonale rammeplanene og departementale styringstall som legger grunnlaget for helse- og sosialsektorens forpliktelser i forhold til praksisstudier. Selv med så sterke styringssignaler, opplever HiST til dels store problemer med å få helsesektoren til å tilby tilstrekkelig antall praksisplasser med høy nok kvalitet. Dette er kritisk for en utdanningsinstitusjon som har et betydelig antall utdanninger med stort studenttall årlig. Et mulig alternativ for å sikre dette aspektet, kan være å utarbeide en felles forskrift om praksisinnholdet i noen sentrale utdanninger.

Vi mener at de nasjonale rammeplanene kan avskaffes for ingeniør- og lærerutdanningene. Uten nasjonale rammeplaner innen lærer- og teknologiutdanningene vil institusjonene og fagmiljøene selv måtte påta seg et større ansvar for å utvikle felles faglige minstestandarder. Utvalget påpeker at dette er et naturlig arbeidsområde for de nasjonale fagrådene. Vi vil peke på at et slikt samordnende arbeid fungerer godt i Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning. Tilsvarende utfordringer bør lærer- og teknologifagrådene kunne ivareta.

Vi er uenig i utvalgets argument om at store profesjonsutdanninger kan defineres ut fra regionale behov. Muligheter for studentmobilitet og behovet for nasjonalt baserte profesjonsreferanser bør veie sterkt, men kan heller ikke være til hinder for noe diversivitet mellom institusjonene.

I sum mener HiST at argumentene for å beholde de nasjonale rammeplanene innen helse- og sosialfagene veier tyngre enn å avskaffe dem. Dersom rammeplanene inne disse fagområdene likevel termineres, er to forhold nødvendig å ivareta:

- Det må finnes tilfredsstillende løsninger for å ivareta autorisasjonsordningene.
- Det er avgjørende at det finnes løsninger som sikrer nødvendig antall praksisplasser, og i et tilstrekkelig tidsomfang, for helse- og sosialfagene.

Rekruttering av fagpersonale innen ingeniørutdanningene

I St.meld. nr. 7 (2007-2008) Statusrapport for Kvalitetsreformen i høgre utdanning varsler departementet at Regjeringen vil legge fram en melding om rekruttering av vitenskapelig personale i høgre utdanning i løpet av 2008. I den forbindelse vil vi melde inn en bekymring om rekruttering av fagpersonale til ingeniørutdanningene. Denne er vanskelig, og på slikt meget bekymringsfull. Vi regner med at NOKUTs pågående evaluering av teknologiutdanningene også vil adressere dette spørsmålet.

Oppsummert:

- **Vi støtter**
 - **utvalgets beskrivelse og analyse av profesjonsutdanningene, og konklusjonen om at det er behov for sterkere forskningstilknytning og en større konsentrasjon mot profesjonsforskning innen profesjonsutdanningene**
 - **forslaget om å styrke den formelle kompetansen av personalet i form av et program med et omfang på 50 -100 millioner årlig i fem år**
 - **synspunktet om at det er nødvendig å styrke kompetansen i lærerutdanningene, blant annet gjennom en mer målrettet bruk av ressursene**
- **HiST støtter ikke utvalgets forslag om å avskaffe de nasjonale rammeplanene innen helse- og sosialfag. Rammeplanene er med på å sikre en viss likhet i kvalitet på utdanningene innen helse- og sosialfag. En avskaffelse av rammeplaner kan føre til at økonomiske hensyn overstyrer faglige hensyn med tanke på undervisningstilbudet. Dersom ordningen med rammeplaner innen disse fagene likevel termineres, må det sikres tilfredsstillende løsninger for å ivareta autorisasjonsordningene, og ordninger som sikrer et tilstrekkelig antall praksisplasser innen helse- og sosialfagene.**
- **Vi ber om at den bekymringsfulle rekrutteringssituasjonen av faglig personale i ingeniørutdanningene blir vurdert nærmere i den varslede rekrutteringsmeldingen, eventuelt i stortingsmeldingen som følger etter NOU2008:3.**

Kap. 15 Sentre for fremragende undervisning

HiST støtter ønsket om å etablere virkemidler som bygger opp under god undervisning og videreutvikling av kvalitativt gode undervisningsmetoder. Ikke minst er den symbolske effekten av å balanse vektingen mellom undervisning og forskning viktig. Utredningen er på dette område noe for tynt fundert til at vi kan vurdere om sentra for fremragende undervisning er et adekvat virkemiddel. Men tanken er interessant, og den bør utredes videre.

Et avgjørende punkt er å få etablert mekanismer som gjør utvikling og spredning av gode løsninger til det sentrale området for et slikt senter. Ren premiering av god undervisning/læringsmiljø kan løses på andre måter. Dette hensynet ivaretas allerede for en stor del gjennom utdanningskomponenten i finansieringsmodellen. Suksesskrieriet for sentra for fremragende forskning er at resultater spres i form av publikasjoner, og umiddelbart kan etterprøves og brukes av andre forskere. Om en ikke klarer å få den samme effekten ved sentra for fremragende undervisning, er det fare for at dette virkemiddelet først og fremst vil bidra til ytterligere å bedre kvaliteten for de studentene som allerede er knyttet til dette miljøet. For andre studenter og fagmiljø vil det ha begrenset betydning, og som sådan kan virkemiddelet forsterke en allerede eksisterende Matteus-effekt i sektoren.

Oppsummert:

- **HiST støtter utvalgets ønske om at det må legges mer vekt på styrking av undervisningskvalitet og utvikling av gode læringsmiljø.**
- **HiST mener imidlertid at det kreves mer detaljerte utredninger enn det utvalget har presentert før en kan ta stilling til om sentra for fremragende undervisning er et egnet virkemiddel for å oppnå målet.**
- **HiST mener en skal være forsiktig med å tildele NOKUT nye roller. Dette gjelder både i forhold til slike sentra og mer generelt. Det kan være uheldig om NOKUT oppfattes å sitte i dobbeltroller i forhold til studiekvalitet. På sikt er sektoren best tjent med at NOKUT har en rendyrket rolle som kvalitetssikringsorgan.**

Kap. 16 Universitetenes og høyskolenes regionale betydning

HiST støtter i hovedsak utvalgets vurderinger og anbefalinger når det gjelder å styrke lærestedenes regionale betydning. Temaet står sentralt i vår institusjons selvforståelse og visjon. Vi ønsker derfor å vurdere vesentlige deler av utvalgets tilrådinger nærmere.

- *Utvalget viser til sitt forslag om å innføre en strategisk komponent i finansieringssystemet, jf. kapittel 10, og et system med avtaler mellom de høyere utdanningsinstitusjonene og departementet. Dette vil kunne være et redskap til å stimulere institusjonene til økt samarbeid med arbeids- og næringslivet i sitt område.*

Forslaget støttes. Det må legges opp til et finansieringssystem som motiverer for og stimulerer til økt samarbeid med regionale aktører. Det betyr støtte til faglige ansatte som stimulerer til økt samarbeid, støtte til det sentrale støtteapparatet samt støtte til samarbeidspartnere.

- *Utvalget mener at styringsdialogen mellom Kunnskapsdepartementet og institusjonene må bli mer eksplisitt med hensyn til bidrag til regional utvikling, samtidig som departementet mer aktivt må søke å koordinere innsatsen og interessene til ulike offentlige myndigheter bedre.*

Forslaget støttes delvis. En koordinering av regional utvikling må ikke være styrende for det arbeid som gjennomføres, men skal bidra til at naturlige aktører innen offentlig og privat virksomhet i regionen stimuleres til samarbeid.

- *Utvalget foreslår å utvikle den foreslåtte ordningen med nærings-ph.d. og følge den opp med en hensiktsmessig opptappingsplan. Etter mønster av fagopplæringen i arbeidslivet kan det også være aktuelt å utvikle en bedriftsmaster i samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner og virksomheter som tar på seg et ansvar for læringen.*

Anbefalingen støttes. En ordning rundt nærings- Ph.D kan gi en positiv effekt dersom dette inngår i et større samarbeid. Når det gjelder utvikling av egne masterkurs kan dette være relevant for HiST, men da i samarbeid med andre. Et eksempel er en planlagt master i instrumenteringsteknologi i samarbeid med NCE Instrumenteringsklyngen.

- *Utvalget foreslår at det uavhengig av forslaget om alternativer i finansieringssystemet må etableres indikatorer og verktøy for rapportering, evaluering og oppfølging på området regional utvikling. Det må arbeides for at samarbeidet med samfunns- og arbeidsliv i større utstrekning og på en mer forpliktende måte enn i dag nedfelles i institusjonenes kvalitetssikringssystemer ved at det utvikles relevante indikatorer og operasjonelle og målbare målsettinger på området.*

Dette støttes. Det er sentralt å definere tydelige målstyringsparametre for måling av denne ambisjon, som verktøy for institusjonene og de samarbeidende parter, som indikasjon på kvalitet og ikke minst som et kommunikasjonsverktøy. Vår anbefaling i den sammenheng er at en ikke oppretter systemer som blir langt mer ressurskrevende å håndtere enn den verdiskapingen de har som intensjon å gi.

- *Utvalget foreslår at Kunnskapsdepartementet tar initiativ til studier som vil føre til et bedre kunnskapsgrunnlag om konkrete effekter av samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv, ikke minst for å kunne målrette tiltak og prioritere samarbeidsaktiviteter på en bedre måte enn i dag.*

Forslaget støttes. Det er for lite kunnskap om hvordan man får til et effektivt og godt samarbeid i dag og hvilke virkemidler som er nødvendig for å stimulere til økt samarbeid.

- *Utvalget viser til de programmene Norges forskningsråd har iverksatt for å styrke innovasjon gjennom samarbeid mellom forskningsinstitusjoner og regionalt næringsliv, og støtter dette.*
- *For å styrke tilknytningen til arbeidslivet anbefaler utvalget også at det satses på å prøve ut nye studiemodeller og læringsformer som i større grad integrerer teori og praksis. Utvalget viser ellers til forslaget i kapittel 15 om å etablere Sentre for fremragende undervisning. Et viktig kriterium i forbindelse med utvelgelsen av slike sentre kan nettopp være eksperimentering med nye samarbeidsformer i forhold til arbeids- og næringslivet.*

Forslagene støttes delvis. Det er viktig at en slike tiltak ikke fører til at det etableres særegne, "motebaserte" kurs og læringsformer som ikke holder internasjonal kvalitet og som ikke er relevante i et internasjonaliseringsperspektiv. Det må finnes en balanse mellom skreddersøm og lokal tilpasning og mer stabile, generisk tilbud.

- *Det anbefales også at Kunnskapsdepartementet tar initiativ til at det utarbeides en strategi for å utvikle det eksterne samarbeidet på en bedre, mer systematisk og helhetlig måte enn det som er tilfelle i dag. I den forbindelse må også forholdet mellom de høyere utdanningsinstitusjonene og det økende antallet lokale studiesentre tas opp til vurdering, slik at det kan utvikles rasjonelle samarbeidsløsninger og systemer for kvalitetssikring.*

Forslaget støttes. Det er i dag mange initiativ og aktører innen regional utvikling som delvis overlapper og konkurrerer med hverandre. Ansvar og rollefordeling rundt regional utvikling bør tydeliggjøres slik at innsatsen blir mer koordinert og målrettet.

Når det gjelder viktige og relevante indikatorer, bør det rettes oppmerksomhet mot kandidatenes og arbeidslivets syn på og tilfredshet med utdanningen og i hvilken grad den oppfattes som relevant for arbeidsmarkedet. Får kandidatene relevant arbeid? Hvordan er lønnsbetingelsene? osv. Ikke minst vil dette kunne endre engasjementet hos institusjonenes toppledelse, et engasjement som er en kritisk suksessfaktor.

Forslaget støttes. Det er sentralt at kontakt med høyere utdanning bør få høyere status, for eksempel det å undervise ved høyskole og universitet. Bedre status og belønning for den type kontakt vil stimulere for økt samhandling og bidra til regional utvikling og økt relevans/kvalitet i undervisning og FoU.

Oppsummert:

- ***HiST støtter i hovedsak utvalgets vurderinger og forslag knyttet til regional samhandling.***

Kap. 17 Internasjonalisering av høyere utdanning

HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.

Kap. 18 Etniske minoriteters deltakelse i høyere utdanning

HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.

Kap. 19 Situasjonen for funksjonshemmede i høyere utdanning

HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.

Kap. 20 Likestilling

HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.

Kap. 21 En mer kunnskapsbasert forsknings – og utdanningspolitikk

HiST støtter utvalgets vurderinger og forslag.
